

Mátyás-hegy, II-III. kerület

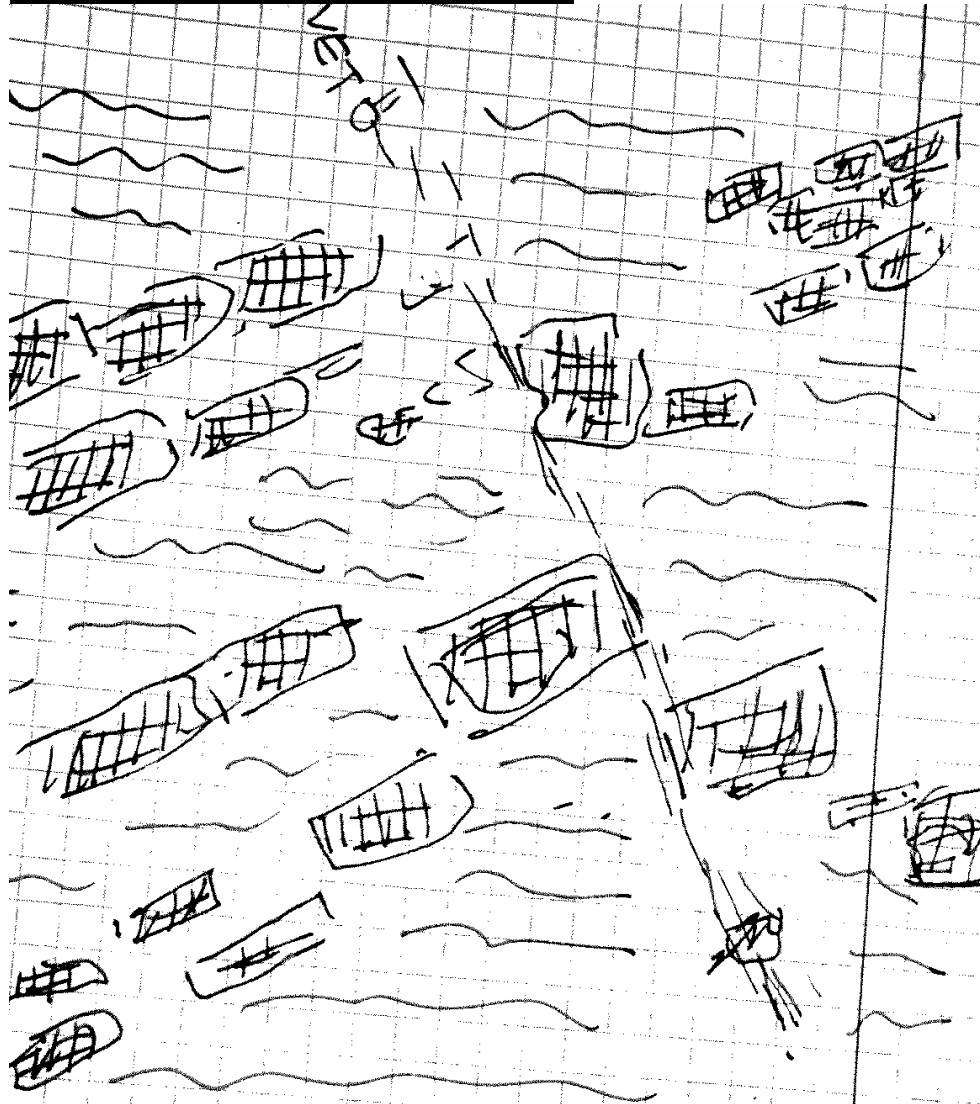
Időpont: 2007.05.09. – 3-as csoport

Gyakorlatvezető: Leél-Össy Szabolcs

Név: Lelovics Enikő /LEEOAAT.ELTE/

Helyszínek megközelítése, útvonal: Batthyány tértől HÉV-vel a Szépvölgyi útig, találkozó a Kolosy téren, onnan először a Szépvölgyi úton a Pusztaszeri útig, vissza a Szépvölgyi útra, Folyondár utcáról ahol az erdő kezdődik, ösvényen be a feltárásig, utána a Folyondár utcán tovább, Mátyáshegyi út, Mátyás-hegy feltárással melletti föl, át a hegyen, Szépvölgyi út 65-ös busz (Pálvölgyi barlangnál).

Pusztaszeri út 5, budai márga alapszelvény

A hullámmozgás határát hullámbázisnak nevezzük (ez 5-10m, nagy vihar esetén maximum 100m), ezalatt az áramlásmentes közegben képes létrejönni az agyag.

Itt a parttól távolabb mészsízap alakult ki, ami lecsúszott és reszementálódott, így allodapikus mészkőpadok jöttek létre. A márga félúton van az agyag és a mészkő között.

A szelvény bal oldalán a fordított S alak egy gyűrődés, ez a kőzet kialakulásakor képződhetett, amikor be volt temetve és képlékeny volt. A jobb oldalon egy vető van, nyilvánvaló hogy ezek nem keletkeztek egyszerre, a gyűrődés a régebbi, szingenetikus a

szedimentációval. A gyűrődés atektonikus, még a diagenezis előttről származik, tulajdonképpen egy üledékrogyási redő. 40M éves, míg a törések későbbiek.

Kis-Mátyás-hegy:

Két feltárást láthatunk, a felső egy fehéres-sárgás porózus édesvízi mészkő, az alsó homogénebb, tömöttebb, kompaktabb kőzet, az oligocén korú Kiscelli Agyag, ebből téglát gyártottak régebben. Megtalálható az egész Pesti síkság alatt, de máshol mélyebben, például a Városliget alatt nagyjából 1000m mélyen. A Kisalföldnél a vastagsága eléri a 300 métert is. Keletkezése idején nagyon gazdag élővilág volt jellemző (kagylók, csigák)

Mátyás-hegy I, a kőfejtő oldalában, majd egy fennsíkon:

Itt 40 M éves tengeri üledékeket találunk, ez a Szépvölgyi Mészkő Formáció. Benne nagy számban (több mint 40%) találhatóak hosszúkás alakzatok - nummulitesz maradványok; és csigák, kagylók.

A Budai-hegység története:

A Budai-hegység legidősebb feltárt kőzetei a triász korban képződtek: mészkő [János-hegy], Budaörsi Dolomit (diplopódás), mátyáshegyi dolomit (tűzköves), Fődolomit [Gellért-hegy, Apáthy-szikla], Dachsteini Mészkő. A jura-kréta folyamán itt szárazföld volt, így üledék nem keletkezett. Az eocénban újra víz alá került a terület, ekkor karbonátos konglomerátum és breccsa jött létre, tűzkő tartalommal, ez a kovaszivacsok vázából keletkezett. Amikor a tenger elkezdett mélyülni, márga ülepedett le. A Tardi Agyag lagúnákban keletkezett, a tenger kiédesedése miatt megszűntek benne a vertikális áramlások, a tengerfenék élővilága elpusztult, így nem volt bioturbáció, finomszemcsés rétegzett anyag jött létre. Újabb regresszió (tenger-visszahúzódás) és transzgresszió (tengerelőöntés) után kezdett el lerakódni a Kiscelli Agyag, amit a Kis-Mátyás-hegyen láttunk. A miocénben sekélytengeri körülmények között keletkezett a lajta mészkő. Ekkoriban működtek középhegységeinkben az andezitvulkánok, néhány parazitakráter megfigyelhető a Budai-hegységben is. Később kiédesedett a tenger, majd feltöltődött. Szárazföldi körülményekhez köthető az édesvízi mészkő vagy forrásmészkő. A pleisztocénben keletkezett a lösz.

Mátyáshegy II. – útban lefelé:

Egy nagy sziklát látunk, benne gyűrődés, redő. Ezt triász korú karbonátos kőzetek (mészköves-dolomitos) alkotják, összefoglaló nevén a Mátyáshegyi Formáció. Fő alkotói a Mátyáshegyi Mészkő, és a Sashegyi Dolomit.

